

Position Paper – Naar een Gezonde Circulaire Plasticrecyclingmarkt

Inleiding.

De Nederlandse plasticrecyclingmarkt bevindt zich op een breekpunt. Waar ons land voorop wilde lopen in de circulaire economie, zien we nu een golf van faillissementen en stilgevallen fabrieken in de recyclingsector. In het afgelopen jaar is ongeveer een derde van de recyclingcapaciteit weggefallen door bedrijfssluitingen. Machines die hier stonden om plastic afval nieuw leven in te blazen, worden voor een habbekrats verkocht naar landen met lagere kosten. Dit drama speelt zich af terwijl recycling van één kilo plastic 1 tot 2,5 kilo CO₂-uitstoot bespaart vergeleken met nieuw plastic – de duurzaamheidspotentie is enorm, maar blijft onbenut. Het is duidelijk dat we niet te maken hebben met een normale marktdip, maar met een structureel marktfalen. Zonder ingrijpen verdwijnt de kopgroep van de circulaire economie uit Nederland. Dit position paper analyseert waarom de markt faalt, en presenteert een plan voor alle betrokken partijen – overheid, industrie en recyclers – om de cirkel te doorbreken. Met de juiste maatregelen kan plasticrecycling uitgroeien tot een veerkrachtige sector die bijdraagt aan klimaatdoelen, innovatie en economische groei.

Analyse: Oorzaken van het falen van de plasticrecyclingmarkt

1. Oneerlijke concurrentie en economische onbalans. Recyclebaar plastic materiaal is nu simpelweg te duur in vergelijking met nieuw (virgin) plastic. De prijs van virgin kunststof blijft laag, mede door goedkope productie in en import uit regio's als Azië en de VS, terwijl Nederlandse recyclers kampen met hoge energie- en arbeidskosten. De negatieve externaliteiten – zoals CO₂-uitstoot en milieuschade – van nieuw plastic worden niet in de prijs meegenomen. Dit leidt tot een klassiek geval van marktfalen: de maatschappelijke kosten van virgin plastic zijn hoog, maar de marktprijs is laag, waardoor duurzaam recycklaat uit de markt geprijsd wordt. Recyclers verkopen hun product noodgedwongen onder kostprijs of blijven met onverkochte voorraden zitten.

2. Ontbrekende prikkels en inconsistent beleid. Jarenlang is er door de overheid onvoldoende gezorgd voor prikkels om gerecyclede grondstof te gebruiken. Verplichte bijmenging van recycklaat in nieuwe producten – een maatregel om de vraag naar gerecycled plastic te garanderen – is telkens vooruitgeschoven of uitgesteld. Ook een voorgenomen plastics heffing (bijvoorbeeld op wegwerp of virgin plastic) werd na lang debat afgeblazen in april 2025. Door dit gebrek aan beleidsmaatregelen blijft de vraag naar recycklaat structureel te laag en kunnen schaalvoordelen niet behaald worden. Sterker nog, de abrupte beleidswijziging heeft bestaande investeringsverwachtingen doorkruist, wat het vertrouwen ernstig schaadt. Recyclebedrijven die in goed vertrouwen hebben geïnvesteerd in capaciteit – in de verwachting dat de overheid zou zorgen voor een eerlijker markt – zien die randvoorwaarden vooralsnog uitblijven. Dit ondermijnt niet alleen huidige bedrijven, maar weerhoudt ook nieuwe investeerders ervan om nog in de sector te stappen.

3. Dumping en gebrek aan handhaving. De mondiale kunststofmarkt kent grote ongelijkheden. Goedkoop virgin plastic overstroomt de markt, soms zelfs vermomd als “gerecyclede” kunststof uit landen buiten de EU. Er is twijfel over de geclaimde gerecyclede content van sommige importstromen, en Europese importregels om dit te controleren of te belasten ontbreken momenteel. Hierdoor worden Nederlandse circulaire producenten geconfronteerd met oneerlijke concurrentie van materiaal dat wellicht helemaal niet gerecycled is, maar wel tegen bodemprijzen wordt aangeboden. Daarnaast heeft de Nederlandse overheid beperkt grip op de export van afvalplastic: hoogwaardige recyclebare stromen verdwijnen soms alsnog richting verbranding of naar het buitenland, terwijl binnenlandse recyclers grondstof tekort kunnen komen. Deze gaten in de handhaving en regulering dragen bij aan het falen van de markt.

4. Structurele beperkingen in de keten. Het huidige systeem van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) – waarbij producenten via Afvalfonds Verpakkingen betalen voor inzameling en recycling – stimuleert op dit moment te weinig het gebruik van recyclaat. De tarieven differentiëren nog onvoldoende op circulariteit: er is weinig financiële beloning voor het gebruik van gerecycled materiaal in nieuwe verpakkingen. Bovendien richten de UPV-gelden zich meer op inzameling en recycling van volumen (tonnages) dan op de kwaliteit en afzet van recyclaat. Verder kampt de sector met technische uitdagingen: mechanische recycling bereikt limieten door kwaliteitverlies bij herhaalde cycli. Investerings in chemische recycling – nodig voor plasticsoorten die mechanisch niet goed te recyclen zijn – blijven achter; in 2024 is de inputcapaciteit voor chemische recycling zelfs gedaald van 11,7 naar 0,6 kiloton. Oorzaken zijn een onduidelijk regelgevend kader en financieringsproblemen voor deze nieuwe technologie. Kortom, de keten mist zowel de marktprikkels als de technologische opschaling om substantieel te groeien.

Gevolg: een vicieuze cirkel. Bovenstaande oorzaken versterken elkaar: recyclers die onder water staan, investeren minder in innovatie, wat kwaliteit en kostprijs niet ten goede komt. Producenten zien recyclaat nog steeds als onzeker of duur en blijven bij virgin plastic, waardoor de vraag laag blijft. En zolang grootschalige vraag en productie uitblijven, dalen de kosten per eenheid recyclaat niet voldoende. Dit is de neerwaartse spiraal die we nu moeten doorbreken met gerichte, krachtige ingrepen.

Structureel plan: oplossingsrichtingen voor alle spelers

Om de plasticrecyclingmarkt structureel te hervormen, is een gezamenlijke aanpak nodig waarin iedere speler zijn verantwoordelijkheid neemt. Hier schetsen we een plan met kernafspraken voor de overheid, de verpakkende industrie en de recyclers.

- **Overheid: creëer een eerlijk speelveld en stimulerend beleid.** De overheid dient de randvoorwaarden te scheppen voor een gezonde markt, wat inhoudt: **wetgevende prikkels en financiële ondersteuning.**
- Concrete acties voor de overheid zijn onder andere:

- Voer een **minimumgerecycled-content norm** in voor plastic producten en verpakkingen. Begin bijvoorbeeld met een ondergrens (zeg 15% gerecycled plastic in alle verpakking tegen 2027, oplopend naar 50% in 2030) om de vraag naar recyclaat gegarandeerd te verhogen. Dit “stok achter de deur”-beleid dwingt het gebruik van recyclaat af en creëert een stabiele markt voor gerecyclede materialen.
- Introduceer een **Contract for Difference (CfD)**-achtig compensatiesysteem als financiële stimulans. Dit systeem vergoedt het verschil tussen de kostprijs van recyclaat (inclusief een normale winstmarge) en de actuele marktprijs van nieuw plastic. Dit kan bijvoorbeeld ingeregeld worden via de SDE++ subsidie. Recyclers ontvangen zo een premie per ton geproduceerd recyclaat wanneer de marktprijs te laag is, gefinancierd uit een overheidsfonds. Dit vangt de prijskloof op en maakt investeren in recycling rendabel, zonder dat de eindgebruiker onevenredig veel betaalt voor duurzame grondstoffen.
- Pas het **“de vervuiler betaalt”**-principe toe bij de financiering van zo’n fonds. Denk aan een mix van heffingen: verhoog de afvalstoffenbelasting en specifieke verbrandingsbelasting voor plastic afval (om dumpen en verbranden te ontmoedigen), leg een CO₂-heffing op virgin plastics (of neem plasticproducenten op in het ETS-systeem), en versterk de UPV/EPR-bijdragen van producenten voor niet-circulaire verpakkingen. Zo betalen de partijen die nieuw plastic in omloop brengen of afval verbranden mee aan het rendabel maken van recycling, conform hun milieukosten.
- Neem **anti-dumpingsmaatregelen**: Voer strengere eisen in voor import van kunststofgranulaat dat als gerecycled wordt verkocht. Bijvoorbeeld verplichte certificering van recyclaat afkomstig van buiten de EU, of een importheffing op niet-EU recyclaat dat niet aan milieu- en traceerbaarheidsnormen voldoet. Dit voorkomt dat inferieur of valselijk gelabeld materiaal de markt ondermijnt.
- Richt een overbruggingsfonds in om op korte termijn gezonde recyclers door de crisis te helpen. Zoals Marcel Alberts (Healix) betoogde, is tijdelijke ademruimte nu nodig, niet pas over een jaar. Directe steun (bijv. middels subsidies of achtergestelde leningen) kan voorkomen dat de huidige koplopers omvallen voordat het nieuwe beleid effect sorteert. Dit is te verkiezen boven louter meer commerciële leningen; extra schuld zonder verbetering van marktomstandigheden is “geen reddingsboei, maar een molensteen”.
- Stimuleer **innovatie en schaalvergroting**: ondersteun pilot- en demonstratieprojecten in chemische recycling en geavanceerde sorteertechnologie, versnel vergunningstrajecten en schep duidelijkheid in regelgeving (zoals de status van pyrolyse-olie als grondstof). Hiermee versnelt de opschaling van nieuwe

recyclingtechnieken die nodig zijn om moeilijk recyclebare plastics toch hoogwaardig te kunnen verwerken.

- Zorg voor **consistentie en lange termijn**: misschien wel het belangrijkste is dat de overheid een stabiele koers vaart. Investeerders moeten erop kunnen vertrouwen dat klimaat- en circulaire doelen niet bij elke kabinetswisseling ter discussie staan. Leg daarom doelen (zoals % recyclaatverplichting) wettelijk vast en geef duidelijkheid over het pad richting 2030 en 2040. Alleen dan durven bedrijven te investeren in capaciteit die zich over 10+ jaar moet terugverdienen.

- **Verpakkende industrie: genereer vraag en ontwerp voor circulariteit.**

Fabrikanten van plastic producten en verpakkingen – van voedingsmiddelenproducenten tot detailhandel – spelen een sleutelrol aan de vraagzijde. Zonder vraag geen markt. Deze sector moet zich committeren aan het integreren van recyclaat in hun producten, niet alleen uit verantwoordelijkheid, maar straks ook uit verplichting.

Concreet moeten producenten:

- **Minimumnormen voor recyclaat** omarmen en proactief invullen. Wacht niet tot de wet het afdwingt, maar begin nu met bijvoorbeeld 20-30% recyclaat in verpakkingen waar mogelijk. Dit stimuleert de marktontwikkeling van kwalitatief hoogwaardig recyclaat en laat zien dat de industrie verantwoordelijkheid neemt.
- **Ontwerpen voor recycling** (Design for Recycling). Dit betekent verpakkingen en producten zo ontwikkelen dat ze na gebruik eenvoudig en hoogwaardig te recyclen zijn. Denk aan het beperken van multi-layer materialen, vermijden van storende additieven of lastig te scheiden combinaties, en het bevorderen van monomaterialen. Een betere ontwerpkeuze nu reduceert de kosten van recycling later en verhoogt de kwaliteit van recyclaat, wat weer meer toepassing mogelijk maakt.
- **Kwaliteit boven kwantiteit** nastreven in inzameling: samen met afvalbeheerders zorgen voor zuivere monostromen (bijv. via statiegeldsystemen of gescheiden inzameling) zodat recyclers efficiënter kunnen werken en een beter product leveren. De industrie kan hier een rol spelen door mee te investeren in inzamel- en sorteersystemen (zoals sorteercentra of terugnameprogramma's) voor haar eigen producten.
- **Eerlijke meerprijs betalen**: Erkennen dat recyclaat voorlopig een iets hogere prijs heeft en bereid zijn die (tijdelijk) te betalen of door te berekenen. Uiteindelijk verdient de industrie dit terug in de vorm van een stabielere grondstofvoorziening en een groen imago bij de consument. Bovendien zullen prijsverschillen afnemen naarmate de schaal toeneemt en virgin plastic duurder wordt door CO₂-heffingen.
- **Samenwerking & transparantie**: Werk samen met recyclers door langjarige afnamecontracten af te sluiten voor gerecyclede grondstoffen. Dit geeft recyclers investeringszekerheid (ze weten dat hun product afzet vindt) en verzekert de industrie van toelevering. Creëer ook transparantie richting consumenten over

het gerecyclede gehalte in producten, zodat er waardering en vraag ontstaat vanuit de markt.

- **Recyclers: efficiëntie, opschaling en kwaliteit.** De recyclingbedrijven zelf moeten uiteraard ook continu verbeteren om de kloof met virgin te dichten. Veel hebben dat al gedaan, maar verdere professionalisering is essentieel:
 - **Verhoog de operationele efficiëntie:** blijf inzetten op kostenreductie per ton. Dit kan via procesoptimalisatie, energiebesparing (bijv. eigen duurzame energiebronnen), automatisering en schaalvergroting. Hoe groter het volume dat een installatie draait, hoe lager de stukskosten – daarom is stabiele toevoer van afval en afname van recyclaat cruciaal.
 - **Kwaliteitsverbetering:** investeer in technologie om een constante, hoge kwaliteit recyclaat te leveren die voldoet aan de specificaties van eindgebruikers. Bijvoorbeeld betere sortering en reiniging om kunststofstromen te ontdoen van vervuilingen, of blending van recyclaat om consistente materiaaleigenschappen te verkrijgen. Hoe dichter recyclaat qua performance bij virgin komt, hoe makkelijker het wordt afgenomen.
 - **Innovatie in producten:** ontwikkel nieuwe toepassingen voor recyclaat, zeker voor moeilijk te recyclen stromen. Als mechanisch recyclaat kwalitatief beperkte toepassingen heeft, kan chemische recycling uitkomst bieden om echt kringloopsluiting te bereiken. Recyclers moeten kijken naar samenwerking met chemische industrie om feedstock uit afval terug te brengen naar bouwstenen voor nieuwe plastics.
 - **Onderlinge samenwerking:** de recyclers vormen een relatief kleine branche; samenwerking kan de positie versterken. Dit kan variëren van gezamenlijke inkoop van input of energie (om kosten te verlagen) tot het delen van kennis en technologie. Ook het opzetten van branchestandaarden voor de kwaliteit van recyclaat helpt om vertrouwen bij afnemers te winnen.
 - **Flexibiliteit en diversificatie:** zorg dat je als recycler kunt inspelen op veranderende afvalstromen en marktvragen. Bedrijven als Healix specialiseren zich bijvoorbeeld in touw- en nettenrecycling; zo zijn er niches. Diversificatie (meerdere soorten kunststof kunnen verwerken of meerdere afzetmarkten bedienen) maakt de business robuuster tegen schommelingen in één marktsegment.

Kortom, iedere partij – overheid, producenten en recyclers – heeft een set verantwoordelijkheden te nemen. Alleen in samenhang zullen deze maatregelen effect sorteren: als de overheid vraag creëert en ondersteunt, de industrie afneemt, en recyclers leveren, ontstaat een zichzelf versterkend systeem waarin circulair plastic de norm wordt.

Verhogen van prijs en volume; verlagen van kosten (P, Q, FC, VC)

Het uiteindelijke doel van het voorgestelde plan is economisch levensvatbare recycling te bereiken door de **prijs (P)** en **volume (Q)** voor recyclaat op te krikken, en de **vaste (FC)** en **variabele kosten (VC)** te doen dalen:

- **Prijs (P):** Door minimumrecyclaatnormen stijgt de *bereidheid om te betalen* voor gerecycled materiaal, aangezien producenten het móéten gebruiken. Dit creëert een premie op recyclaat die eerder ontbrak. Tevens maakt een CO₂-heffing of virgin-plastic taks nieuw plastic duurder, waardoor recyclaat relatief concurrerender wordt. Het CfD-systeem vangt de resterende kloof op door recyclers bij te betalen tot een rendabele prijs. Netto resulteert dit in een hogere effectieve prijs voor recyclers per ton product, hetgeen direct hun omzet en marge verbetert.
- **Volume (Q):** Hogere vraag betekent dat recyclers meer tonnage kunnen verkopen, en dat er opschaling plaatsvindt. Daarnaast zullen beleidsmaatregelen zoals een hogere stort- en verbrandingsbelasting ervoor zorgen dat er *minder plastic naar de oven gaat en meer naar recycling*. Verbeterde inzameling en sorteercapaciteit – gestimuleerd door investeringen en ontwerpmaatregelen – vergroten het aandeel van plasticafval dat hoogwaardig gerecycled kan worden. Bij een stabiele groeicurve in mechanische én chemische recycling is het realistisch dat Nederland op termijn richting 80% recycling kan gaan, tegenover ~30% nu. Dat betekent een enorme volumetoename in gerecyclede output.
- **Vaste kosten (FC):** In de recyclingindustrie zijn de kapitaalsinvesteringen (machines, faciliteiten) een groot deel van de kosten. Deze vaste kosten drukken nu zwaar omdat veel installaties onderbenut zijn. Naarmate volumes stijgen en installaties voller benut worden, dalen de vaste kosten per ton product. Bovendien zal met duidelijk overheidsbeleid het *risicoprofiel* van investeringen verbeteren – lagere onzekerheid vertaalt zich in lagere kapitaalkosten (rentetarieven) voor nieuwe installaties. Een gezonde bezettingsgraad en lange-termijnzekerheid verlagen dus de gemiddelde vaste kosten per eenheid recyclaat, waardoor de kostprijs daalt.
- **Variabele kosten (VC):** Variabele kosten, zoals energie en arbeid per ton, zullen afnemen door schaalvoordelen en innovatie. Grotere volumes rechtvaardigen investeringen in efficiëntere technologie (bijv. energiebesparende machines, robots voor sortering) die de *kost per ton* omlaag brengen. Ook kunnen gezamenlijke inkoop van stroom of transport en standaardisatie van processen leiden tot lagere variabele kosten. Ten slotte stimuleert een sterke markt R&D in de sector, wat op termijn nieuwe procesoptimalisaties oplevert. Al met al maakt groei de operatie slanker en goedkoper.

Samengevat: onze voorstellen versterken elkaar wederzijds. Een hogere prijs en gegarandeerde vraag (P ↑, Q ↑) trekken investeringen aan en houden bedrijven overeind, wat leidt tot schaalvergroting (FC ↓, VC ↓), wat op zijn beurt de kostprijs van recyclaat weer dichterbij die van virgin brengt – waardoor minder

steun nodig zal zijn naarmate de sector volwassen wordt. Zo ontstaat een positieve cirkel ter vervanging van de oude vicieuze cirkel.

Concrete beleidsmaatregelen

Op basis van bovenstaande analyse en plan bevelen wij de volgende beleidsmaatregelen aan om prijs en volume van recyclaat te verhogen en kosten te verlagen:

- **Minimum gerecyclede content-norm:** Stel bindende quota in voor het aandeel recyclaat in plastic producten en verpakkingen. Begin met haalbare percentages nu en voer deze stapsgewijs op. Dit dwingt de markt vraaggericht te worden en geeft investeerders de zekerheid van een afzetmarkt. Handhaaf de norm strikt en pas boetes toe bij non-compliance om free riders te voorkomen.
- **Contract for Difference (CfD) voor recyclaat:** Richt een fonds of subsidie-instrument in naar analogie van duurzame energie subsidies. Recyclers die hun materiaal verkopen onder een bepaalde streefprijs krijgen het verschil bijgelegd uit dit fonds. Hierdoor kunnen recyclingbedrijven rendabel draaien ook als virgin prijzen tijdelijk laag zijn. Financier dit uit bestaande en nieuwe heffingen op basis van *vervuiler betaalt* (zie volgend punt) zodat de maatregel budgetneutraal is voor de overheid en de concurrentieverhoudingen niet scheef trekt. Berekeningen laten zien dat zo'n systeem ongeveer €500–600 miljoen per jaar vergt – ter vergelijking: de geschrapte plastictaks was begroot op €567 mln. Dit is dus financieel haalbaar en in lijn met reeds voorgenomen middelen.
- **Belastingprikkel en ETS-uitbreiding:** Pas het belastinginstrument toe om ongewenst gedrag te ontmoedigen en inkomsten voor het fonds te genereren. Verhoog de afvalstoffenbelasting en verbrandingsbelasting specifiek voor kunststoffen, zodat storten en verbranden duurder wordt dan recyclen. Introduceer een CO₂-heffing op virgin plastics – of werk binnen de EU aan het opnemen van de petrochemische sector (plastics) in het Emissiehandelssysteem (ETS) – zodat de CO₂-uitstoot van nieuwe plastics een prijs krijgt en recyclen relatief aantrekkelijker wordt. Overweeg een materialenbelasting op virgin kunststofgrondstoffen, waarbij de opbrengst direct terugvloeit in circulaire initiatieven. Dergelijke prijsprikkel zorgen dat externe milieukosten eindelijk worden meegerekend in de marktprijs van plastic.
- **Versterkte uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV):** Hervorm het Afvalfonds Verpakkingen systeem zodat het gebruik van recyclaat expliciet wordt beloond. Differentieer de bijdrage: geef kortingen op de UPV-bijdrage voor producten met hoge gerecyclede content en heft juist extra op producten die géén recyclaat gebruiken of slecht recyclebaar zijn. Zo'n malus-bonus systeem binnen de EPR stimuleert fabrikanten op financieel niveau om duurzame materialen toe te passen (carrot), naast de verplichtingen (stick).
- **Importmaatregelen en kwaliteitsstandaarden:** Zet in op EU-regels tegen dumping van vervuilende of neprecyclaat. Nationaal kan een

importheffing op plastic grondstoffen met een hoog CO₂-footprint of op niet-gecertificeerd recycalaat uit niet-EU-landen worden verkend. Parallel daaraan: ontwikkel certificeringsstandaarden voor gerecycled plastic (bijv. met blockchain of audit trails) zodat afnemers zeker weten dat “gerecycled” ook écht gerecycled is en van verantwoorde herkomst. Dit verhoogt het vertrouwen in – en daarmee de bereidheid tot betalen voor – recycalaat.

- **Ondersteuning chemische recycling:** Geef specifiek aandacht aan nieuwe recyclingtechnologieën die nodig zijn om het laatste deel (tot 80% recycling) te behalen. Zorg voor duidelijke regelgeving en toelating van chemisch recycalaat als “gerecycled” in doelen (bijv. via massabalans-systematiek, waarbij Nederland actief op EU-harmonisatie inzet). Faciliteer proefinstallaties met subsidies of vergunningen, zodat projecten niet vastlopen in onzekerheid. Chemische recycling vult mechanische aan voor gemengde of vervuilde stromen die nu alsnog verbrand worden – het is de sleutel om van ~50% naar 80% recycling te groeien op lange termijn.
- **Tijdelijk overbruggingsfonds:** Naast structurele maatregelen moet worden voorkomen dat de sector instort voordat deze zijn vruchten afwerpt. Richt daarom een tijdelijk noodfonds in (publiek of publiek-privaat) om acute liquiditeitsproblemen bij vitale recyclers te overbruggen. Dit kan via rentedragende leningen of co-financiering, maar bij voorkeur met (deels) schuldsanering of subsidie-element om bedrijven echt lucht te geven. *Voorwaarde* voor steun moet zijn dat deze bedrijven in de kern levensvatbaar zijn en aansluiten bij de toekomstige circulaire doelen. Zo’n gerichte interventie beschermt de “koplopers” in de sector tegen omvallen, zodat zij de ruggengraat blijven vormen van de opschaling die we nastreven.

Reflectie: beleidswijziging april 2025 en investeerdersvertrouwen

De recente beleidswijziging van april 2025 – het intrekken van de voorgenomen plastictaks en de bijmengverplichting – biedt een case study waarom consistent overheidsbeleid cruciaal is. Aanvankelijk had het kabinet voorgesteld om per 2024 een heffing op nieuw plastic in te voeren en stapsgewijs een verplicht recycalaatgehalte op te leggen. Deze maatregelen zouden niet alleen €567 miljoen aan inkomsten genereren, maar vooral een prikkel geven aan alle schakels om te vergroenen. Onder druk van industrieprotesten over concurrentievervalsing is echter “op de pauzeknop **gedrukt**”: de plannen zijn geschrapt. De plasticproducerende industrie reageerde voorzichtig positief – men vreest immers geen directe heffing meer – maar elders in de keten ontstond grote onzekerheid.

In plaats van heldere maatregelen is er nu een onderhandelingstafel (de “plastictafel”) opgetuigd, waarbij de sector zelf met alternatieven moet komen vóór eind zomer 2025. Bovendien heeft de overheid als stok achter de deur aangekondigd dat, mocht de sector er niet uit komen, de rekening alsnog vooral bij afvalbedrijven en burgers wordt neergelegd via hogere CO₂-heffingen voor

afvalverwerkers en hogere afvalbelasting voor huishoudens. Deze ommezwaai heeft twee effecten op investeerdersvertrouwen:

1. **Onzekerheid en uitstel van investeringen:** Het intrekken van beleid na jaren voorbereiding maakt ondernemers kopschuw. Projecten die in de pijplijn zaten, worden heroverwogen of on hold gezet, omdat men niet zeker weet of de businesscase nu nog standhoudt. Immers, stimulansen (taks, norm) waarop vooruit wasgelopen, verdwijnen, en nieuwe maatregelen zijn hoogst onzeker in vorm en timing. De Vereniging Afvalbedrijven waarschuwde direct dat haar achterban mogelijke groene investeringen zal intrekken door deze ontwikkeling. Elke keer dat beleid wijzigt of vertraagt, neemt de *perceptie van risico* toe – financiers eisen dan hogere risico-opslagen of stappen geheel uit, wat kapitaal duurder of onverkrijgbaar maakt voor recyclers.
2. **Erosie van vertrouwen in overheidscommitment:** Bedrijven als Healix hebben geïnvesteerd in vertrouwen dat de overheid de randvoorwaarden voor een eerlijke markt zou scheppen. Die voorwaarden zijn nu abrupt van tafel geveegd. Dat leidt tot teleurstelling en zelfs gevoelens van verontwaardiging: men heeft zijn deel gedaan (investeren, innoveren, risico nemen) en verwachtte terecht dat de overheid haar deel zou doen (markt corrigeren). Als dat uitblijft, ontstaat cynisme: waarom nog pionieren als het beleid je laat vallen zodra het spannend wordt? Deze vertrouwensbreuk strekt zich uit naar de hele sector. De geloofwaardigheid van Nederlands circulair beleid lijdt schade – niet alleen bedrijven gaan failliet, maar ook het geloof in de overheidsambities. Voor internationale investeerders is consistent overheidsbeleid een belangrijke factor; herroepbare of wispelturige regelgeving weerhoudt hen ervan hier in recycling te investeren.

Kortom, de beleidswijziging van april 2025 heeft op korte termijn stabiliteit gebracht voor traditionele industrie, maar de rekening en onzekerheid doorgeschoven naar recyclers en afvalverwerkers. Dit is “de wereld op zijn kop” volgens de afvalsector – de vervuiler lijkt nu ontzien, terwijl de duurzaamheidskoplopers extra risico lopen. Voor Healix en onze collega’s benadrukt dit vooral dat er snel duidelijke, afdwingbare en langdurige maatregelen moeten komen. De overheid heeft de sector uitgenodigd om zelf met een plan te komen; wij nemen die handschoen graag op met dit position paper. Maar we benadrukken dat het overnemen van verantwoordelijkheid door de overheid onmisbaar blijft: de markt kan dit niet zelf volledig repareren zolang fundamentele prijsprikkels ontbreken.

Anderzijds biedt de huidige situatie ook een kans: alle partijen erkennen inmiddels het probleem. Zelfs de staatssecretaris schrijft dat zonder ingrijpen meer innovatieve recyclers om zullen vallen. Er is dus een gedeeld gevoel van urgentie. Dat moet nu worden omgezet in actie. Als de “plastictafel” slaagt, kan deze brede coalitie van overheid, industrie en recyclers juist voor een doorbraak zorgen in de impasse. De sleutel tot investeerdersvertrouwen is dat we nu *samen een geloofwaardig pakket* presenteren, met duidelijke doelen, investeringszekerheid en een eerlijkere kostenverdeling in de keten.

Conclusie

De plasticrecyclingsector staat op een kruispunt. Kiezen we voor lapmiddelen en uitstel, dan zal de ingezette kaalslag doorgaan – met verlies van innovatieve bedrijven, hoogwaardige banen en klimaatkansen als gevolg. Kiezen we voor een ambitieuze, integrale aanpak, dan kunnen we het tij keren en een krachtige groeisector opbouwen. Studies tonen aan dat met de juiste mix van maatregelen tot 80% van ons plasticafval gerecycled kan worden, een niveau dat nu ondenkbaar lijkt maar absoluut haalbaar is als alle neuzen dezelfde kant op staan. De voordelen van zo'n omslag zijn enorm: een drastische vermindering van CO₂-uitstoot, minder afhankelijkheid van nieuwe grondstoffen, een reductie van de afvalberg en de verbranding daarvan, én economische kansen in de vorm van nieuwe circulaire industrieën en banen.

Healix blijft, samen met andere koplopers, geloven in deze toekomst. Wij hebben laten zien dat het *technisch* mogelijk is om zelfs complexe plasticstromen te recycleren; nu is het zaak de economische en beleidsmatige puzzel in orde te maken. We spreken hier niet alleen namens ons eigen bedrijf, maar voor een bredere beweging in de sector die bereid is te investeren in circulariteit mits de spelregels eerlijk worden.

Onze oproep aan het kabinet en alle partijen aan de plastictafel is duidelijk: zet door en geef ons de juiste randvoorwaarden. Introduceer die minimumstandaarden, voer het vervuiler-betaalt principe door, en neem tijdelijke maatregelen om de huidige crisis te bezweren. Zo niet, dan riskeren we dat de "circulaire kopgroep" verdwijnt en we jaren terugvallen in onze duurzaamheidsambities. Maar zò wel, dan kunnen we gezamenlijk een toonbeeld neerzetten van hoe een land de plasticringloop sluit op een manier die economisch haalbaar en maatschappelijk rechtvaardig is.

Healix is klaar om zijn bijdrage te leveren aan deze transitie. Laat dit moment een keerpunt zijn: van teleurstelling naar daadkracht, van marktfalen naar marktkansen. Samen maken we van Nederland alsnog de circulaire koploper in plastic die het wil en kan zijn. **Nu is het moment om door te pakken!**